

« به نام خداوند بخشنده مهربان »

شکست دشمن

حکایت‌های کهن ایرانی ۲

حداکثر ۱۵۰۰ کلمه از سیاست‌نامه

گزینش و شرح: منوچهر علی‌پور

سازمان اسناد و کتابخانه ملی

سرشناسه: نظام الملک، حسن بن علی، ۴۸۵-۴۰۸ ق.
عنوان و نام پدیدآور: شکست دشمن: (حکایت‌هایی از سیاستنامه) / گزینش و شرح منوچهر علی‌پور
مشخصات نشر: تهران: پرنو، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری: ۱۹۲ ص.
فروست: حکایت‌های کهن ایرانی؛ ۲.
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۹۸۵-۳۳-۸
وضعیت فهرست نویسی: فیپا
رده بندی کنگره: JC ۴۹
رده بندی دیویی: ۳۲۰/۱
شماره کتابشناسی ملی: ۷۳۵۷۲۲۸

انتشارات پرنو

تهران؛ میدان انقلاب-حیابان کاظم بنوبی-کوچه شهید لبافی نژاد-پلاک ۲۶۶
تماس: ۰۹۱۲۲۲۱۹۹۹، ۰۶۶۹۶۹۰۵۵-۰۲۱

شکست دشمن

حکایت‌های کهن ایرانی
(حکایت‌هایی از سیاستنامه)

منوچهر علی‌پور

لیتوگرافی: صدف • چاپ‌خانه: گلرنگ • صحافی: مهرگان

نوبت چاپ: نخست ۱۳۹۹ • شمارگان: ۵۰۰ نسخه

قیمت: ۳۸۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۹۸۵-۳۳-۸

© حق چاپ: انتشارات پرنو؛ ۱۳۹۹

فهرست

۵	پیش آورد.
۷	بزرگواری بزرگان
۸	لباس سرخ
۹	خواب غفلت
۱۰	بخشش بزرگان.
۱۱	بر بانی پیامبران
۱۲	حایگاه بخشش
۱۵	زیباترین دنیا
۱۸	حساب و رسم
۱۹	با ارزش تر از
۲۰	گذر از آتش
۲۴	سگ بر دار آویخته شده
۳۷	دادگری پادشاهان ایران
۳۹	هفت سال خشک سالی
۴۰	دولت از دست رفته
۴۱	راه و رسم دادگری
۴۲	دو فرمانده در یک کشور
۴۴	پادشاه عادل
۵۷	در فکر آیندگان
۵۸	خر شاکلی
۶۱	سبب ویرانی مملکت
۶۲	شکست دشمن
۶۳	جواب خدا.
۶۴	عدالت انوشیروان.
۶۸	کودکان گرسنه
۷۱	خیانت در امانت

۸۶	پیر پارسا
۹۶	اذان بی وقت
۱۰۱	نیکوکاری پادشاه
۱۰۵	وفای دنیا
۱۰۶	پاسبانان گردن زن
۱۱۲	حفظ مقام
۱۱۳	ماه‌ی طلایی
۱۱۶	انگشتر زهرآگین
۱۲۲	دوری نوبان
۱۲۴	حرا دروغ؟
۱۲۶	دشمن در خانه
۱۳۰	سرانجام سخت
۱۴۳	در سرمای سخت
۱۴۴	حساب‌رسی با بارگان
۱۴۶	سربچی از فرمان
۱۴۸	نجات از آتش جهنم
۱۵۲	شکایت از حاکم
۱۵۳	آیین لشکرداری
۱۵۴	زیر پای فیل
۱۵۵	دوستی نامحدود
۱۵۷	نامه‌ی سرگشاده
۱۵۹	سیب زهرآلود
۱۷۱	نامه‌ی دزدیده شده
۱۸۳	شهادت شاهدان
۱۸۹	دعای اجابت شده
۱۹۱	دیوار عدل
۱۹۲	کتاب نما

پیش آورد:

کتاب «سیاست نامه» یا «سیرالملوک» یکی از زیباترین و ماندگارترین کتاب‌هایی است که در اواخر سده‌ی پنجم توسط حواجه نظام الملک در پنجاه فصل نوشته شده است.

نویسنده‌ی این کتاب، نظام الملک ابوعلی حسن در سال ۴۰۸ ه‍.ق. یکی از روستاهای توس خراسان دیده به جهان گشود. دوران کودکی اش را در شهر توس گذراند و در همان جا به تحصیل علوم پرداخت. وی «در یازده سالگی قرآن فراگرفت و سپس در توس به مشاوری و مروت و شافعی و حدیث آموخت و چندی بعد در شهر بنی به خدمت ابوعلی بن شاذان درآمد و به دبیری وی اشتغال جست.»^(۱)

حواجه نظام الملک حدود ۱۴ سال به شغل وزارت پرداخت و تمام تجربه‌های خود را در کتاب زیر عنوان «سیاست نامه» آورده است که نه تنها از حیث سیاست و کشورداری زبان‌زد است، بل از دیدگاه ادبی نیز به «نظمیت فراوانی است».

استاد ملک الشعراء بهار درباره‌ی سبک این کتاب می‌نویسد: «سبک این کتاب اختلاطی است بین تاریخ بلعمی و

تاریخ بیهقی؛ یعنی از حیث روانی و سهولت عبارت و ایجاز شبیه به نثر بلعنی است، ولی از حیث لغات و اصطلاحات تازه و داشتن کنایات و استعارات و ارسال‌المثل و مجسم ساختن مطالب و بحث در جزئیات و روشنگری اطراف و جوانب هر موضوع به تاریخ بیهقی شبیه است.^(۱)

به‌هرحال، کتاب سیرالملوک یا سیاست‌نامه، سرشار است از پندها و حکمت‌های فراوان و حکایات پادشاهان گذشته که در نوع خود مثال زدنی و بی‌نظیر است.

بسیاری از حوادث تاریخی و اطلاعات کشورداری آن دوران در هنرنامه و مهارت خواجه نظام‌الملک در قالب حکایت بیان شده است تا فراگیران بهتر و راحت‌تر بتوانند با محتوای این کتاب ارتباط برقرار کنند و انس گیرند.

در این مجموعه تازس را این بود زیباترین و تأثیرگذارترین حکایت‌های کتاب ارزشمند «سیاست‌نامه» آورده شود تا نسل امروز علاوه بر آشنایی با سبب‌یابی و رسایی نثر کتاب «سیاست‌نامه» با حکایت‌های زیبای این کتاب هم آشنا شوند. امید است این کتاب مورد توجه بسیاری از دانش‌پژوهان و جوانان اهل اندیشه‌ی این مرز و بوم قرار گیرد و بیش‌تر از پیش بتوانند با متون کلاسیک و کهن ایران اسلامی آشنا شوند و فراوان بهره‌ها ببرند.